

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **Ing. L. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného č. j. 184836/2007/KUSK, sp. zn. SZ_175136/2007/KUSK/3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2009, č. j. 1 Cad 3/2008 - 51,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Shora uvedeným usnesením Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) zamítl návrh žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Cad 3/2008 - 34, kterým městský soud zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného č. j. 184836/2007/KUSK, sp. zn. SZ_175136/2007/KUSK/3.

Při posuzování předpokladů stěžovatelky pro ustanovení zástupce městský soud vyšel z toho, že podle § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), musí být splněny dvě podmínky, a to jednak předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a jednak potřeba ochrany práv účastníka řízení. Osvobozen od poplatků může být dle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh nemůže být zjevně úspěšný, žádost zamítne. Podstatným předpokladem pro posouzení žádosti je řádně a pravdivě vyplněné Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro ustanovení zástupce, neboť žadatel je povinen soudu prokázat dostatečnost svých prostředků. Soud tedy hodnotil vyplněné a předložené potvrzení, a dospěl k závěru, že je neúplné, neboť žadatelka nezmínila vlastnictví k několika pozemkům v k. ú. Kosice, a několik pozemků v k. ú. Písek u Chlumce nad Cidlinou, o kterých se městský soud dozvěděl z jiného

řízení a ověřil je v katastru nemovitostí. Situaci vyhodnotil tak, že stěžovatelka znemožnila řádné posouzení předpokladů pro ustanovení zástupce a snížila věrohodnost údajů v potvrzení obsažených. V závěru odkázal i na rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2004, č. j. 6 Ads 44/2003 - 63, dostupný na www.nssoud.cz). „Účastníka řízení nelze zpravidla osvobodit od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s., pokud - i přes nízký příjem, který by sám o sobě takový postup odůvodňoval - je vlastníkem dvou nemovitostí (byť jedna z nich je zatížena dluhem).“ Stěžovatelka tak předepsaným způsobem nedoložila nedostatek prostředků pro vedení řízení a soud její žádost o ustanovení advokáta zamítl.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka kasační stížnost, kterou se domáhá jeho zrušení a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení. Z obsahu kasační stížnosti plyne, že stěžovatelka uplatňuje stížní důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. (ačkoli výslovně uplatňuje písm. a/, b/, d/ a e/). Stěžovatelka především namítá, že podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se od soudních poplatků osvobozují řízení ve věcech dávek pomoci v hmotné nouzi, což je její případ. Je tak dán nárok na osvobození od poplatků, a tím i na ustanovení advokáta. Rovněž meritorní stránka svědčí o nedostatečných prostředcích stěžovatelky, když spor vede o nároku na jednorázovou dávku pomoci v hmotné nouzi. Potvrzení vyplnila pravdivě, když uvedla, že má dluhy ve výši 421 372 Kč. Usnesení městského soudu je nepřesvědčivé a soudkyně není kvalifikovaná k úvahám na základě zápisu do katastru nemovitostí - k tomu by byl nezbytný odborný znalec. V závěru stěžovatelka navrhuje, aby bylo usnesení zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze po podání kasační stížnosti postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 s. ř. s. a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dále podotýká, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků, potažmo o ustanovení zástupce není podle judikatury Nejvyššího správního soudu nedostatek právního zastoupení důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (rozsudek NSS č. j. 1 Afs 65/2007 - 37 ze dne 24. 10. 2007).

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud po posouzení věci dospěl k závěru, že Městský soud v Praze žádosti o osvobození od poplatků po právu nevyhověl. Nejprve k právní úpravě institutu osvobození od poplatků: Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků; dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může soud navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Nejvyšší správní soud vyšel shodně s městským soudem ze skutečnosti, že podstatným předpokladem posouzení žádosti o ustanovení advokáta soudem pro řízení o kasační stížnosti je především řádně a pravdivě vyplněné Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech žadatele. Podle dikce zákona, tak jak je výše uvedena, je totiž předpokladem přiznání osvobození od poplatků *doložení* nedostatečnosti prostředků. Žadatel je tedy sám povinen soudu prokázat, jaké jsou jeho příjmy pokud nějaké pobírá, zda vlastní majetek větší ceny, popřípadě zda mu z něj plynou příjmy nebo výnosy

či nikoliv. Stěžovatelka v daném případě do Potvrzení neuvedla vlastnictví výše uvedeného nemovitého majetku (městský soud zjistil a uvedl ve svém rozhodnutí celkem 5 parcel). Městskému soudu tak znemožnila řádné posouzení předpokladů pro ustanovení zástupce soudem a rovněž snížila věrohodnost údajů v Potvrzení obsažených. Soud v daném případě ani jakkoli (odborně znalecky či jinak) nehodnotil cenu pozemků. Městskému soudu nelze dále vytýkat, že se nezabýval otázkou tvrzených dluhů a nevyšel z její příjmové situace, která ji vedla k žádosti o jednorázovou dávku pomoci v hmotné nouzi. V případě řádného vyplnění Potvrzení by se soud musel z úřední povinnosti zabývat otázkou její příjmové situace a tvrzených dluhů, jejich prokázání a jejich vyhodnocení v kontextu dalšího majetku (výše uvedených parcel) pro účely posouzení dostatečnosti prostředků. V souzené věci městský soud však dospěl k závěru, že stěžovatelce nelze ustanovit zástupce s ohledem na to, že neposkytla soudu dostatečnou součinnost a nevyplnila řádně formulář Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Nezbytným předpokladem pro to, aby byl účastníku řízení ustanoven zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s., je splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků - tj. prokázání, že účastník nemá dostatečné prostředky. K tomu, aby soud mohl vyhodnotit otázku dostatečnosti prostředků žadatele, musí mu žadatel poskytnout součinnost v tom smyslu, že soudu sdělí své majetkové poměry. Jestliže stěžovatelka v souzené věci neposkytla soudu řádné a úplné údaje o svých majetkových poměrech, nebylo možné posoudit, zda je u ní splněn předpoklad osvobození od soudních poplatků. Proto Nejvyšší správní soud shledal postup městského soudu, jímž soud stěžovatelce neustanovil zástupce pro řízení o žalobě proti shora uvedeným rozhodnutím, jako zákonu odpovídající. Pokud jde o námitku stěžovatelky, že podle zákona o soudních poplatcích se od soudních poplatků osvobozují řízení ve věcech dávek pomoci v hmotné nouzi, čímž je apriorně dán nárok na ustanovení advokáta, je třeba uvést, že tento náhled na ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je v rozporu s výkladem kontextuálním, logickým, teleologickým i doslovným. Zákon výslovně stanoví, že ustanovit lze zástupce *navrhovatelí, u kterého jsou předpoklady* k osvobození od soudních poplatků. Citované ustanovení tedy váže kritérium možnosti ustanovení zástupce na osobu navrhovatele, nikoliv na druh řízení (osvobozený případně od poplatků). Z výkladu logického a teleologického je rovněž zřejmé, že ustanovit zástupce bude vhodné (a naplňující smysl a účel zákonného ustanovení) pouze osobě, u které je prokázáno, že nemá dostatečné prostředky na zastoupení advokátem.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto rozhodl tak, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu